

การปรับปรุงระบบบริการของห้องสมุดโดยใช้คอมพิวเตอร์

นายวารวุฑ์ เครือสินธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาคำสตรมหาบัณฑิต
หน่วยคอมพิวเตอร์คำสตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

IMPROVEMENT OF LIBRARY SERVICES SYSTEMS
BY USING COMPUTER

Mr. Warawudj Kruasin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science
Division of Computer Science
Graduate School
Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

[Handwritten Signature]

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

[Handwritten Signature]

.....ประธานกรรมการ

[Handwritten Signature].....กรรมการ

[Handwritten Signature].....กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร. นราศรี ผดุงชีวิต

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปรับปรุงระบบบริการของห้องสมุดโดยใช้
คอมพิวเตอร์

ชื่อ

นายวรวิรุจ เครือสินธุ์

ปีการศึกษา

2517

บทคัดย่อ

แนวโน้มของงานห้องสมุดในอนาคต นับวันจะทวีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะงานด้านบริการให้ยืมและค้นหาหนังสือ อันเป็นหัวใจของงานห้องสมุด จากอัตราเพิ่มของงานการผลิตหนังสือใหม่ ๆ จากอัตราเพิ่มของประชากรที่มีการศึกษาเป็นต้นขึ้นซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการข่าวสารที่ถูกต้องและรวดเร็วในปัจจุบันและอนาคต ประกอบกับวิทยาการสมัยใหม่จึงได้เกิดความพยายามที่จะนำเอาเครื่องมือกลไกต่าง ๆ มาประยุกต์เข้ากับงานบริหารห้องสมุด ในบรรดาเครื่องมือเหล่านี้ เครื่องคอมพิวเตอร์นับเป็นเครื่องมือซึ่งเป็นประโยชน์มากที่สุด การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์อำนวยความสะดวกในการเก็บ file ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือในห้องสมุดเพื่อใช้ร่วมกันในระบบต่าง ๆ ของห้องสมุด เช่น การจ่ายรับหนังสือ การบริการค้นหาหนังสือ โดยจัดระบบการประมวลผลในรูปรายงานต่าง ๆ ซึ่งสะดวกต่องานบริการแต่ละชนิด ทำให้งานบริการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการจัดสร้าง file ข้อมูลอื่น ๆ เพื่อใช้ประกอบในการบริการ เช่น file ข้อมูลของผู้ใช้บริการ file สถิติต่าง ๆ เหล่านี้จะนำไปใช้ประกอบในการตัดสินใจและแก้ปัญหาในการบริหารงานห้องสมุดต่อไป

Thesis Title: Improvement of Library Services Systems
By Using Computer.

Name : Mr. Warawudj Kruasin, Division : Computer Science

Academic Year : 1974

ABSTRACT

Daily library operation has become more and more complex, especially the service to the people. Because of the increasing number of new publications and the ever growing rate of educated people, a new method of operation is needed. There have been many attempts to improve and develop a new and better library service system by introducing new methods and other new automatic devices. The computer is perhaps the most versatile device. It can provide fast and accurate information needed by today's advancing technology, and also be used as a source of information about the books in the library. Besides containing information, the computer can make reference file more complete and circulation control more efficient. This will be of great benefit to both the management and the many users of libraries. The service shall be much better and faster. Moreover, filing of all other data, for example, the number of the users etc. will also be ready to help in deciding what will be the best way to improve the service in the future.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย library automation ของศูนย์คอมพิวเตอร์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นดำริของ ศาสตราจารย์ ดร. อธิปัทม ผดุงชีวิต ผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์ศาสตร์ โดยมี ศาสตราจารย์ พงษ์ฯ บุญชนะ อธิการ เป็นประธานโครงการ

ในระหว่างการศึกษางานห้องสมุด ผู้เขียนได้รับคำแนะนำและชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบรรณารักษ์ของห้องสมุดศูนย์คอมพิวเตอร์ศาสตร์ จึงขอขอบคุณไว้ในโอกาสนี้

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ทุกท่าน ที่มีส่วนให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จเป็นรูปเล่มได้ ทั้งในส่วนที่เป็นกำลังงานและกำลังใจ

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย ศาสตราจารย์ พงษ์ฯ บุญชนะ อธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทักษิณา ส่วนานนท์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. นราศรี ผดุงชีวิต ซึ่งได้สละเวลาตรวจแก่วิทยานิพนธ์นี้.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฅ
กิตติกรรมประกาศ	ง
รายการตารางประกอบ	ช
รายการรูปประกอบ	ซ

บทที่

1. บทนำ

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
1.2 ขอบเขตของแผนงานวิจัย	1
1.3 บทบาทของคอมพิวเตอร์กับงานห้องสมุด	4
1.4 นิยามของคำที่เกี่ยวข้องในทางวิจัย	5

2. ระบบงานบริการ

2.1 ระบบห้องสมุดรวม	7
2.2 ระบบการบริการของห้องสมุด	8
2.2.1 ระบบบริการจ่ายรับ	8
2.2.2 ระบบบริการอ้างอิงและตอบปัญหา	12

3. การจัดข้อมูลในระบบบริการ

3.1 ข้อมูลที่ใช้ในระบบบริการ	16
3.2 การจัด file ข้อมูลในระบบบริการ	17

4. การวางระบบบริการ	
4.1 ระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในงานบริการ	29
4.2 แผนผังการดำเนินงานระบบบริการ	32
5. การประมวลผลระบบบริการ	
5.1 การประมวลผลการบริการจ่ายรับ	38
5.2 การประมวลผลการบริการอ้างอิงและตอบปัญหา....	47
6. การประเมินผลและสรุปผลงานวิจัย	
6.1 การประเมินผล	59
6.2 สรุปผลงานวิจัยและขอเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	64
ประวัติการศึกษา	112

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1.	ลักษณะข้อมูลใน Master file ของสมาชิกห้องสมุด	21
2.	ลักษณะข้อมูลใน Master file ของหนังสือในห้องสมุด ..	24
3.	ลักษณะข้อมูลใน Master file ของสถิติต่าง ๆ	27
4.	ลักษณะข้อมูลใน file ของการขอยืมหนังสือ	27
5.	Data base matrix	37

รายการรูปประกอบ

รูปที่		หน้า
1.	ระบบห้องสมุดรวม	7
2.	บัตรทะเบียนสมาชิกห้องสมุด	17
3.	บัตรประจำตัวสมาชิกห้องสมุด	19
4.	ทะเบียนสมาชิกห้องสมุด	22
5.	กระบวนการจัดทำ file หนังสือนี	23
6.	บัตรประจำหนังสือนี	28
7.	บัตรจองหนังสือนี	28
8.	ลำดับขั้นการดำเนินงานในระบบบริการ	33
9.	แผนผังการควบคุมระบบบริการ	34
10.	แผนภาพการดำเนินงานให้ยืม	40
11.	ทะเบียนหนังสือนีที่ถูกขอยืมไป	41
12.	จดหมายเตือนสำหรับหนังสือนีที่เกินกำหนด	44
13.	ทะเบียนสถิติการไปหนังสือนีของสมาชิก	46
14.	ทะเบียนหนังสือนีจัดเรียงตามลำดับเลขทะเบียน	48
15.	ทะเบียนหนังสือนีจัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อเรื่อง	49
16.	ทะเบียนหนังสือนีจัดเรียงตามลำดับอักษรผู้แต่ง	50
17.	ทะเบียนหนังสือนีจัดตามหมวดของหนังสือนี	54
18.	ทะเบียนหนังสือนีพิมพ์ตาม Keyword ที่ต้องการ	57

